

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівська обласна універсальна
наукова бібліотека»**

На допомогу плануванню

ЗНАМЕННІ ДАТИ 2020 року

Львів – 2019

УДК 006.95
3-72

Знаменні дати 2020 року [Текст] : календар / упоряд. Л. Працьовита; ред. Д. Дигас; ЛОУНБ. – Львів, 2019. – 24 с. – (На допомогу плануванню).

Календар «Знаменні дати 2020 року» покликаний привернути увагу науковців, працівників бібліотек, освітян, краєзнавців, широкого загалу до ювілеїв видатних місцевих та вітчизняних діячів, а також найбільш значущих подій в історії Львівщини, України.

Упорядник

Л. Працьовита

Редактор

Д. Дигас

Верстка, макетування

М. Малюков

© ЛОУНБ, 2019
© ВНІБ, 2019

СІЧЕНЬ

- 1 140 років (1880) з часу виходу у Львові першого номера газети «Діло» (1880-1939), провідного часопису Галичини, першого, найстарішого і впродовж багатьох років єдиного щоденного українського видання
  - 120 років від дня народження **Василя Дядилюка** (1900-1944), живописця, графіка, майстра монументального сакрального мистецтва, учня мистецьких шкіл О. Новаківського та П. Холодного, педагога, воїна Армії УНР
  - **100 років від дня народження Ярослава Новаківського (1920-1982), архітектора, зачинателя післявоєнної містобудівної школи Львова, головного художника Львова (1964-1975), заслуженого архітектора України (1974), ініціатора створення Державного історико-архітектурного заповідника у Львові, парку-заповідника «Шевченківський гай» (нині – Музей народної архітектури і побуту ім. Климентія Шептицького), одного з авторів герба Львова**
  - 80 років від дня народження **Марії Галій-Моравської** (1940), оперної та концертної співачки (сопрано), заслуженої артистки України (1995), доцента Львівської національної музичної академії ім. Миколи Лисенка
  - 60 років від дня народження **Ярослава Грицака** (1960), науковця, історика, публіциста, професора Українського католицького університету, директора Інституту історичних досліджень Львівського національного університету ім. Івана Франка
- 2 130 років від дня народження **Михайла Голинського** (1890-1973), оперного та концертного співака (драматичний тенор), воїна УГА, співробітника секретаріату військових справ ЗУНР
  - 80 років (1940) з часу створення філії Наукової бібліотеки Академії наук України (нині – Львівська національна наукова бібліотека України ім. Василя Стефаника)
- 3 110 років від дня народження **Григорія Кияка** (1910-1987), вченого-селекціонера в галузі рослинництва, професора, члена-

кореспондента Академії наук України, заслуженого діяча науки України (1964), громадського діяча

- 90 років від дня народження **Степана Макарчука** (1930-2014), історика, етнолога, джерелознавця, професора Львівського національного університету ім. Івана Франка, заслуженого діяча науки і техніки України (1999)
- 5 140 років від дня народження **Тита-Євгена Бурачинського** (1880-1968), лікаря-отамана УГА, члена лікарської комісії НТШ, Українського гігієнічного товариства, директора Народної лікарни у Львові (1931-1939), громадського діяча, поліглота (володів одинадцятьма мовами)
- 7 170 років від дня народження **Сидора Громницького** (1850-1937), педагога, почесного члена НТШ, першого директора філії Академічної гімназії у Львові, депутата ради міста Львова (1916-1927), одного з керівників громадських організацій «Рідна школа», «Вчительська громада», «Українська бесіда», «Просвіта»
- 8 80 років тому (1940) указом президії Верховної ради України Львівському державному університету присвоєно ім'я Івана Франка
- 9 145 років від дня народження **Степана Томашівського** (1875-1930), історика, політика, дійсного члена НТШ, його голови (1913-1915), автора низки праць з історії української державності, члена бойової управи УСС
- 10 140 років від дня народження **Василя Герасимчука** (1880-1944), історика, історіографа, політика, педагога, члена комісії ВУАН з вивчення історії Західної України і козаччини, дійсного члена НТШ
- 110 років від дня народження **Йосипа Кобіва** (1910-2001), педагога, перекладача, філолога-класика, професора ЛНУ ім. Івана Франка, дійсного члена НТШ, члена Національної спілки письменників України, лауреата премії ім. Максима Рильського (1993)
- 70 років від дня народження **Василя Пилип'юка** (1950-2017), фотохудожника, лауреата Шевченківської премії (1993),

заслуженого діяча мистецтв України (1998), головного редактора журналу «Світло й тінь»

- 12** 120 років від дня народження **Романа Герасимчука** (1900-1976), етнографа, музикознавця, мистецтвознавця, доктора філософії (1937), кандидата мистецтвознавства (1957)
- 13** 145 років від дня народження **Володимира Сінгалевича** (1875-1945), правника, посла до Галицького крайового сейму, заступника голови бойової управи УСС, члена Української національної ради ЗУНР, учасника підготовки Листопадового зриву 1918 року у Львові
- 14** 120 років від дня народження **Степана Гжицького** (1900-1976), вченого, основоположника ветеринарної біохімії, професора, члена-кореспондента АН України, заслуженого діяча науки і техніки України (1960), дійсного члена НТШ
- 17** 80 років від дня народження **Зіновія Легкого** (1940), письменника, педагога, члена Національної спілки письменників України
- 21** 30 років тому (1990) відбулася символічна акція єднання – «живий ланцюг» («Українська хвиля»): у 71-шу річницю Злуки УНР і ЗУНР мільйони людей взяли за руки, з'єднавши Івано-Франківськ (через Львів) і Київ
- 26** 130 років від дня народження **Зиновія Пеленського** (1890-1943), економіста, редактора, журналіста, видавця, депутата сейму Польщі, кооперативного діяча Галичини
- 29** 75 років від дня народження **Миколи Гориня** (1945), голови Львівської облради (1992-1997), голови Львівської облдержадміністрації (1995-1997), громадсько-політичного діяча
- 31** 100 років від дня народження **Юліана Децика** (1920-1997), лікаря-терапевта, професора, завідувача кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, заслуженого діяча науки і техніки України (1991)

ЛЮТИЙ

- 1 90 років від дня народження **Миколи Бідняка** (1930-2000), іконописця, графіка, члена Національної спілки художників України та Світової асоціації митців, що малюють вустами чи ногами, професора кафедри сакрального мистецтва Львівської національної академії мистецтв, лауреата Шевченківської премії (1995)
- 4 135 років від дня народження **Степана Балея** (1885-1952), психолога, доктора філософії, доктора медицини, педагога, автора першого в Галичині підручника з психології, члена НТШ і Українського лікарського товариства
- 6 **100 років від дня народження Василя Левковича («Вороного») (1920-2012), полковника УПА, командира військового округу УПА «Буг», лицаря Золотого Хреста бойової заслуги 2-го класу**
- 10 85 років від дня народження **Таїсії Литвиненко** (1935), актриси Національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької, народної артистки України (1988)
- 21 190 років від дня народження **Ісидора Дольницького** (1830-1924), священника УГКЦ, ученого-богослова, церковного діяча, володаря титулу домашнього прелата Папи Римського Лева XIII
- 22 80 років від дня народження **Андрія Грущака** (1940), краєзнавця, фольклориста, письменника, літературного критика, графіка, члена Національної спілки письменників України, лауреата IX літературно-краєзнавчого конкурсу ім. Мирона Утриска
- 25 170 років від дня народження **Володимира Барвінського** (1850-1883), письменника, публіциста, перекладача, історика, соціолога, видавця, співзасновника товариств «Просвіта» і «Рідна школа»
- 145 років від дня народження **Ярослава Олесницького** (1875-1933), правника, політика, дипломата
- 130 років від дня народження **Антоня Генсьорського** (1890-1970), мовознавця, бібліотекознавця, професора Українського

таємного університету у Львові, старшого наукового співробітника Інституту суспільних наук

- 28** 125 років від дня народження **Михайла Матчака** (1895-1958), військового і громадсько-політичного діяча, публіциста, видавця, співзасновника УВО у Львові

Цього місяця виповнюється

115 років (1905) з часу заснування у Львові Митрополитом УГКЦ Андреем Шептицьким як приватної фундації Церковного музею для розвитку української культури, у грудні 1909 році музей перейменовано на «Національний музей митрополита Андрея, графа на Шептичах Шептицького», у 1911 році – на «Національний музей. Ювілейна наукова фундація галицького митрополита Андрея Шептицького». У 1913 році урочистим актом музей передано в дар українському народові. Нині – Національний музей у Львові імені Андрея Шептицького

БЕРЕЗЕНЬ

- 4** 150 років від дня народження **Івана Копача** (1870-1952), професора, філософа, класичного філолога, громадського і релігійного діяча, педагога, голови товариств «Боян», «Українська бесіда»
- 5** 160 років від дня народження **Євгена Олесницького** (1860-1917), правника, політика, посла до Галицького сейму, письменника, організатора кооперативного руху, дійсного члена НТШ
- 70 років з дня загибелі **Романа Шухевича** (1907-1950), політичного і державного діяча, головнокомандувача УПА, Героя України
- 9** 140 років від дня народження **Василя Сімовича** (1880-1944), мовознавця, журналіста, редактора, дійсного члена НТШ
- 11** 80 років від дня народження **Михайла Дзядика** (1940), художника (мозаїка, вітраж, станковий і монументальний живопис), члена Національної спілки художників України

- 12** 130 років від дня народження **Оксани Бірецької** (1890-1959), піаністки, педагога, письменниці, членкині Союзу українок, товариства «Просвіта»
- 13** 130 років від дня народження **Степана Гайдучка** (1890-1976), лікаря, організатора спортивного руху в Галичині, педагога, публіциста, співзасновника спортивного товариства «Україна», активного діяча Пласту та товариства «Сокіл»
- 14** **100 років від дня народження Степана Стойка (1920), професора, біолога, лісознавця, головного співробітника Інституту екології Карпат НАН України, академіка Лісівничої академії наук України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (2005)**
- 15** 85 років від дня народження **Романа Коритка** (1935), письменника, публіциста, члена Національної спілки письменників України, лауреата літературних премій ім. братів Богдана і Левка Лепких та ім. Ірини Вільде
- 16-17** 30 років (1990) з часу першої наукової сесії відродженого НТШ у Львові
- 24** 65 років від дня народження **Ігоря Білозіра** (1955-2000), композитора, співака, лідера ВІА «Ватра», народного артиста України (1996)
- 25** 130 років від дня народження **Остапа Вахнянина** (1890-1924), педагога, освітнього і пластового діяча, редактора, публіциста, січового стрільця
- 30** 140 років від дня народження **Ярослава Ярославенка (Вінцковського)** (1880-1958), композитора, диригента, громадського діяча
- 31** 165 років від дня народження **Сильвестра Дрималика** (1855-1923), лікаря, директора Народної лічниці у Львові (1918-1923), співзасновника Українського лікарського товариства у Львові (1910), громадського діяча, засновника кредитового кооперативу «Народний дім», читальні, Руської ради у Жовкві

КВІТЕНЬ

- 3** 145 років від дня народження **Дениса Коренця** (1875-1946), педагога, історика, географа, організатора фахового економічного шкільництва, діяча кооперативного руху в Галичині, публіциста, члена товариства «Просвіта», голови товариства «Рідна школа», дійсного члена НТШ
- 30 років тому (1990) за рішенням сесії міської Ради над ратушею Львова вперше в новітній історії України піднято синьо-жовтий прапор, посвячений 2 квітня Митрополитом УГКЦ Володимиром Стернюком
- 14** 90 років від дня народження **Романа Кирчіва** (1930-2018), професора, літературознавця, фольклориста, етнографа, дійсного члена НТШ, заслуженого діяча науки і техніки України (2008), лауреата премії ім. Філарета Колесси (2012)
- 18** 80 років від дня народження **Бориса Зіменковського** (1940), професора, ученого в галузі фармацевтичної, органічної і біоорганічної хімії, ректора Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, члена-кореспондента Національної академії медичних наук України, дійсного члена НТШ, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (2000)
- 29 квітня – 4 травня** 105 років тому (1915) під час Першої світової війни точилися запеклі бої за гору Маківку в Карпатах між підрозділами Українських січових стрільців і російськими військами, внаслідок яких російські війська зазнали значних втрат і відступили

Цього місяця виповнюється

80 років (1940) з початку другої хвилі депортації населення Західної України, з Галичини та Західної Білорусі виселено 6 тисяч сімей раніше репресованих заможних селян

ТРАВЕНЬ

- 5** 120 років від дня народження **Юрія Липи** (1900-1944), лікаря УПА, письменника, засновника видавництва «Народний стяг», одного з визначних ідеологів українського націоналізму
- 120 років тому (1900) Кирило Трильовський у селі Завалля Снятинського повіту заснував спортивно-пожежно-руханкове товариство «Січ», яке стало поштовхом для масового патріотичного руху української молоді Австро-Угорщини і спричинило створення військового товариства «Січові стрільці»
- 7** 90 років від дня народження **Івана Гуцака** (1930-2011), письменника, члена Національної спілки письменників України, лауреата обласної премії ім. Маркіяна Шашкевича
- 8** 80 років (1940) з часу створення у Львові обласної бібліотеки для дорослих, яка у 1950-х роках отримала ім'я Ярослава Галана. Нині – Львівська обласна універсальна наукова бібліотека
- 80 років тому (1940) Історичний музей Львова і Національний музей ім. Яна III було об'єднано в одну установу – Львівський державний республіканський історичний музей, нині – Львівський історичний музей
- 9** 80 років (1940) з часу створення Львівської обласної бібліотеки для дітей
- 17** 135 років від дня народження **Семена Магальяса** (1885-1978), культурно-освітнього і військового діяча, одного із засновників УВО, співорганізатора Державного секретаріату військових справ ЗУНР, сотника армії УНР, начальника закордонного відділу Головного управління Генштабу армії УНР
- **100 років від дня народження Романа-Андрія Кияка** (1920-1998), священника УГКЦ, діяча визвольного руху, члена обласного проводу ОУН, члена Пласту
- 18** 100 років від дня народження **Івана-Павла II** (1920-2005), Папи Римського, Святого Католицької церкви, канонізованого 2014 року, поета, драматурга, поліглота, педагога, філософа історії, феноменолога

- 20** 90 років від дня народження **Стефанії Павлишин** (1930), професорки Львівської національної академії ім. Миколи Лисенка, музикознавиці, членкині правління Національної спілки композиторів України, почесного академіка Національної академії мистецтв України, дійсного члена НТШ
- 23** 70 років тому (1950) на базі стаціонару Львівського науково-дослідного інституту охорони материнства і дитинства відкрито дитячу лікарню «ОХМАТДИТ»
- 30 років (1990) з часу заснування з ініціативи Товариства української мови Історико-меморіального музею Євгена Коновальця в родинному будинку в с. Зашків Жовківського району на громадських засадах, 1 березня 1993 р. музей отримав статус державного і став відділом Львівського історичного музею
- 25** 140 років від дня народження **Володимира Бачинського** (1880-1927), адвоката, журналіста, редактора, видавця, організатора Української національно-демократичної партії, члена товариства «Просвіта»
- 27** **150 років від дня народження Володимира Охримовича (1870-1931), адвоката, етнографа, публіциста, професора Українського таємного університету у Львові, дійсного члена НТШ**
- 28** 180 років від дня народження **Омеяна Партицького** (1840-1895), мовознавця, етнографа, історика, педагога, редактора, видавця, співзасновника товариства «Просвіта»
- 29** 80 років від дня народження **Теодори Савчинської-Латик** (1940), письменниці, перекладачки, членкині Національної спілки письменників України
- 30** 140 років від дня народження **Юліана Заяця** (1880-1971), правника, дослідника цивільного і римського права, художника, камерного співака (тенор), члена УНДО та НТШ

Цього місяця виповнюється

80 років (1940) з часу створення Державного краєзнавчого музею «Дрогобиччина»

ЧЕРВЕНЬ

- 17** 90 років від дня народження **Михайла Гориня** (1930-2013), багаторічного політв'язня, дисидента, правозахисника, народного депутата України I скликання (1990-1994), почесного голови Республіканської християнської партії
- 21 (28?)** 130 років від дня народження **Петра Франка** (1890-1941), письменника, педагога, науковця-хіміка, військового льотчика УГА, співзасновника Пласту, члена НТШ
- 120 років від дня народження **Катерини Грушевської** (1900-1943), етнографа, етносоціолога, фольклористки, перекладачки, редакторки, членкині товариства «Просвіта», дійсного члена НТШ
  - **100 років від дня народження Ольги Ільків (1920), політв'язня, членкині Пласту, ОУН, зв'язкової головнокомандувача УПА Романа Шухевича**
- 25** 80 років від дня народження **Тараса Левківа** (1940), живописця, графіка, кераміста, завідувача відділу художньої кераміки Львівського коледжу декоративного та ужиткового мистецтва ім. Івана Труша, члена Національної спілки художників України, заслуженого діяча мистецтв України (1997), депутата Львівської облради I демократичного скликання (1990-1994)

ЛИПЕНЬ

- 1** 30 років (1990) з часу виходу першого номера газети «За вільну Україну»
- 15** 140 років від дня народження **Богдана Барвінського** (1880-1958), історика, педагога, бібліографа, журналіста, архівіста, дійсного члена НТШ
- 16** 30 років (1990) з часу проголошення Верховною Радою України Декларації про державний суверенітет України
- 27** 140 років від дня народження **Володимира Гуркевича** (1880-1937), адвоката, редактора, публіциста, краєзнавця, засновника

музею «Бойківщина» у Самборі, організатора філій товариств «Просвіта» і «Січ»

- 90 років від дня народження **Мирона Кипріяна** (1930), головного художника Львівського національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької, народного художника України (1988), лауреата Шевченківської премії (1978), лауреата премії ім. Владислава Клеха (США)
- 29** 155 років від дня народження **Андрея Шептицького** (1865-1944), графа, єпископа УГКЦ, Митрополита Галицького та Архієпископа Львівського – предстоятеля УГКЦ, доктора права, видавця, редактора, публіциста, мецената, дійсного члена НТШ
- 30** **100 років (1920) з часу створення нелегальної Української військової організації (УВО)**
- 125 років (1895) з часу відкриття у Львові Музею етнографії НТШ, у 1951 році разом з Міським музеєм мистецького промислу увійшов до складу Державного музею етнографії та художнього промислу АН УРСР, нині – Музей етнографії та художнього промислу НАН України

СЕРПЕНЬ

- 1** 30 років тому (1990) у Червонограді демонтували пам'ятник Леніну, що стало поштовхом до знесення монументів «вождю» і в інших областях Західної України
- 7** **150 років від дня народження Осипа Куриласа (1870-1951), живописця, графіка, очільника мистецького відділу пресової квартири легіону УСС**
- 8** 140 років від дня народження **Володимира Левинського** (1880-1953), політичного діяча, публіциста, вченого, філософа
- 11** 30 років (1990) з часу відкриття медичного музею-архіву Мар'яна Панчишина, нині – Музей історії медицини Галичини ім. Мар'яна Панчишина

- 13** 135 років від дня народження **Євгена Нагірного** (1885-1951), архітектора, члена Українського технічного товариства, голови спортивного товариства «Україна»
- 14** 130 років від дня народження **Йосифа Осташевського** (1890-1948), священника УГКЦ, публіциста, громадського діяча
- 20** 155 років від дня народження **Олекси Бобикевича** (1865-1902), священника УГКЦ, письменника, політика, педагога, видавця, голови товариства «Просвіта» у Стрию, організатора кооперативного руху, співзасновника товариства «Міщанська бесіда» в Стрию, бібліотеки при ньому і хорового товариства «Стрийський Боян»
- 29** 145 років від дня народження **Льонгина Цегельського** (1875-1950), адвоката, політика, дипломата, публіциста, видавця, редактора, представника уряду ЗУНР у США
- 31** 130 років від дня народження **Андрій Волощак** (1890-1973), поета, громадського діяча, члена літературної організації «Горно»

ВЕРЕСЕНЬ

- 2** 155 років від дня народження **Андрія Андрейчина** (1865-1914), друкаря-літографа, гравера, видавця
- 80 років від дня народження **Богдана Сороки** (1940-2015), графіка, першого завідувача кафедри промислової графіки Львівської національної академії мистецтв, сина політв'язнів, членів ОУН Катерини Зарицької та Михайла Сороки
- 3** 130 років від дня народження **Олександра Рибачевського** (1890-1963), лікаря, сотника УГА, члена Українського лікарського товариства
- 6** 130 років від дня народження **Северина Левицького** (1890-1962), військового і пластового діяча, педагога, четаря легіону УСС, учасника підготовки Листопадового чину

- 60 років від дня народження **Ігоря Гургули** (1960), письменника, публіциста, редактора, видавця, голови Львівської обласної організації Національної спілки письменників України, редактора часопису «Нова неділя» та фронтової газети «Честь Вітчизни»
- 9 150 років від дня народження Генрика Гальбана (1870-1933), лікаря-невропатолога, засновника і професора кафедри неврології і психіатрії Львівського університету, декана медичного факультету, ректора (1933)**
- 140 років від дня народження **Августина Домбровського** (1880-1979), педагога, редактора, організатора філій товариств «Сільський господар», «Взаємна поміч українського вчителства» у селах Галичини, автора підручників «Український буквар для 1-го класу», «Рідне слово: буквар для неграмотних», читанок
- 14** 30 років тому (1990) у Львові демонтовано пам'ятник Леніну
- 15** 30 років тому (1990) у Львові встановлено пам'ятник Маркіяну Шашкевичу на місці зруйнованої греко-католицької семінарії, в якій навчався Шашкевич, поруч із дзвіницею церкви святого Духа. Нині – Музей-заповідник «Русалка Дністрова», філія Львівської національної галереї мистецтв ім. Бориса Возницького
- 16** 135 років від дня народження **Володимира Кобільника** (1885-1937), лікаря, археолога, етнографа, члена Українського лікарського товариства, воїна УГА, активного члена Пласту, «Сокола», «Лугу», співзасновника журналу «Літопис Бойківщини»

Цього місяця виповнюється

30 років (1990) з часу заснування театру-студії естрадних мініатюр «І люди, і ляльки» у Львові

ЖОВТЕНЬ

- 1 90 років від дня народження **Ярослава Малицького** (1930), учасника українського національно-визвольного руху, політв'язня, почесного голови Львівської обласної Спілки політв'язнів України
- 2 155 років від дня народження **Дениса Січинського** (1865-1909), композитора, музичного діяча, хорового диригента товариства «Боян» у Львові, автора музики до пісні-маршу «Не пора» (на вірші Івана Франка)
- 3 120 років від дня народження **Олександра Білинського** (1900-1946), лікаря, добровольця легіону УСС, громадського діяча
- 5 130 років від дня народження **Карла Коберського** (1890-1940), науковця, кооператора, публіциста, дійсного члена НТШ
- 9 180 років від дня народження **Дениса Кулачковського** (1840-1918), правника, громадського діяча, депутата Галицького крайового сейму, де виступав за відкриття шкіл з українською мовою навчання, члена «Руської ради»
- 90 років від дня народження **Володимира Здоровеги** (1930-2006), вченого, одного з фундаторів української школи журналістики, педагога, професора Львівського національного університету ім. Івана Франка, декана факультету журналістики, заслуженого журналіста України (1993), його ім'я присвоєно щорічній журналістській премії Львівщини «Сучасність»
- 10 80 років (1940) з дня заснування Львівського національного (з 23 серпня 2011 р.) літературно-меморіального музею Івана Франка
- 13 150 років від дня народження **Володимира Герасимовича** (1870-1940), священника УГКЦ, письменника, автора фольклорно-етнографічної розвідки «Народні звичаї, обряди та пісні в селі Крехові Жовківського повіту», перекладача, члена товариства «Просвіта»
- 15 90 років від дня народження **Ольги Мацелюх-Горинь** (1930), народної майстрині декоративно-ужиткового мистецтва, політв'язня, громадської діячки

- 16** 150 років (1870) з часу заснування «Академічної бесіди» – першого українського статутного студентського товариства у Львові, яке виконувало функцію читальні, першим головою був **Орест Авдіковський**
- 24** 135 років (1885) з часу заснування у Львові української політичної організації галицьких народовців «Народна рада» на противагу опанованій москвофілами «Руській раді», першим головою був **Олександр Огоновський**
- 30** 90 років від дня народження **Михайла Голубця** (1930-2016), державного і політичного діяча, народного депутата України I скликання (1990-1994), професора, академіка Національної академії наук України, віце-президента Лісівничої академії наук України, почесного директора Інституту екології Карпат НАН України, лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки (2005), заслуженого діяча науки і техніки України (1992)

Цього місяця виповнюється

110 років (1910) з часу заснування Українського лікарського товариства у Львові – першої фахової організації лікарів-українців, першим головою був директор Народної лікарни **Євген Озаркевич**

ЛИСТОПАД

- 7** 80 років від дня народження **Романа Вітошинського** (1940-2019), співака (ліричний тенор), соліста Львівського національного академічного театру опери та балету ім. Соломії Крушельницької, народного артиста України (1990)
- 15** 90 років від дня народження **Михайла Павловського** (1930-2013), лікаря-хірурга, професора, ректора Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, академіка Академії наук вищої школи України, дійсного члена Національної академії медичних наук України
- 21** 80 років від дня народження **Романа Дідули** (1940), прозаїка, гумориста, члена Національної спілки письменників України, лауреата обласної премії ім. Богдана Лепкого та премії Національної спілки письменників України ім. Остапа Вишні

- 23** 110 років від дня народження **Миколи Лебедя** (1910-1998), політичного і військового діяча, одного з лідерів ОУН-УПА, учасника 2-го Великого збору ОУН(б), заступника Степана Бандери
- 24** 130 років від дня народження **Володимира Білозора** (1890-1969), польового курінного лікаря легіону УСС, учасника бою на Маківці, керівника відділу здоров'я військової управи дивізії «Галичина»
- 60 років від дня народження **Бориса-Андрія Гудзяка** (1960), єпископа УГКЦ, провідного науковця в галузі церковної історії, президента УКУ, члена Пласту, дійсного члена НТШ, члена Українського ПЕН
- 25** **150 років від дня народження Миколи Заячківського (1870-1938), підприємця, економіста, громадського та кооперативного діяча, мецената**
- 27** 80 років від дня народження **Марії Прокопець** (1940), письменниці, педагога, членкині Всеукраїнського літературного об'єднання «Письменники Бойківщини», лауреатки літературної премії ім. Мирона Утриска, нагороджена орденом Княгині Ольги III ст. (2019)
- 80 років від дня народження **Богдана Козака** (1940), актора, режисера Львівського національного академічного українського драматичного театру ім. Марії Заньковецької, народного артиста України (1988), лауреата Шевченківської премії (2010), професора, декана факультету культури і мистецтв Львівського національного університету ім. Івана Франка, дійсного члена НТШ

ГРУДЕНЬ

- 1** 90 років від дня народження **Романа Федоріва** (1930-2001), письменника, члена Національної спілки письменників України, редактора часопису «Дзвін», лауреата Шевченківської премії (1995)
- 6** 80 років від дня народження **Ірини Калинець** (1940-2012), філолога, письменниці, членкині Національної спілки

письменників України, політв'язня, діячки дисидентського руху, депутата Верховної Ради України I скликання (1990-1994)

- 7** 80 років від дня народження **Ганни Кос** (1940-2018), мистецтвознавиці, кандидатки історичних наук, членкині Національної спілки художників України
- 10** 80 років від дня народження **Миколи Кацала** (1940-2016), засновника, художнього керівника і головного диригента чоловічої хорової капели «Дударик», народного артиста України (2009), лауреата Шевченківської премії (1989)
- 11** 160 років від дня народження **Андрія Коса** (1860-1918), правника, публіциста, видавця, громадсько-політичного діяча
- 130 років від дня народження **Миколи Матієва-Мельника** (1890-1947), письменника, журналіста, викладача, творця стрілецької поезії, воїна легіону УСС та УПА
- 12** 130 років від дня народження **Андрія Мельника** (1890-1964), військового і політичного діяча, полковника армії УНР, організатора формації Січових стрільців у Києві, співорганізатора УВО, голови Проводу ОУН, в'язня німецьких концтаборів
- 18** 140 років від дня народження **Северини Кабарівської** (1880-1929), письменниці, публіцистки, педагога, однієї із засновниць товариства «Просвіта» у Ходорові
- 21-23** 30 років тому (1990) у Львові відбулася перша Всеукраїнська конференція відродженого Союзу українок
- 22** 135 років від дня народження **Володимира Грицяя** (1885-1976), священника, особистого секретаря Митрополита Андрея Шептицького
- 27** 140 років від дня народження **Вітольда Долинського** (1880-1955), архітектора, живописця, історика мистецтва
- 29** 155 років від дня народження **Володимира Децикевича** (1865-1946), віцепрезидента Галицького намісництва у Львові, голови кураторії Національного музею у Львові, дійсного члена НТШ

ЦЬОГО РОКУ ВИПОВНЮЄТЬСЯ

- 990** років (1030) з часу першої згадки про м. Белз Сокальського району
- 750** років тому (1270) у Львові збудовано найстаріший з існуючих костелів – св. Іоанна Хрестителя
- 750** років тому (1270) у Львові осіли вірмени
- 680** років тому (1340) німецька громада Львова заклала костел Непорочного Зачаття Марії Сніжної (нині – храм Матері Божої Неустанної помочі)
- 660** років тому (1360) з часу першої згадки про м. Угнів Сокальського району
- 655** років (1365) з часу першої згадки про с. Зимна Вода (у 1946-1989 рр. Водяне) Пустомитівського району
- 650** років (1370) з часу спорудження у Львові Вірменської церкви
- 650** років (1370) з часу першої писемної згадки про м. Яричів (з 1563 р. – селище Новий Яричів) Кам'янка-Бузького району
- 635** років (1385) з часу першої згадки про м. Стрий
- 575** років тому (1445) у Львові на площі Ринок почала діяти аптека Василя Русина
- 570** років від дня народження **Юрія Дрогобича** (Юрія Донат-Котермака) (1450-1494), вченого епохи Відродження, освітнього діяча, поета, філософа, астронома і астролога, доктора медицини та філософії, ректора Болонського університету медицини і вільних мистецтв, професора Ягеллонського університету в Кракові
- 565** років (1455) з часу першої згадки про м. Рава-Руська Жовківського району
- 470** років від дня народження **Івана Вишенського** (1550-1621), релігійного діяча, письменника
- 450** років від дня народження **Петра Конашевича-Сагайдачного** (бл. 1570-1622), полководця, політичного діяча, гетьмана реєстрового козацтва, кошового отамана Запорізької Січі, мецената-опікуна православних братств
- 430** років (1590) з часу заснування папірні в с. Лівчиці Городоцького району
- 420** років від дня народження **Миколи Петраховича** (бл. 1600-після 1666), іконописця
- 420** років тому (1600) у Брюховичах збудовано міську папірню, що виробляла папір для потреб львівського магістрату

- 390** років тому (1630) коштом Ельжбети Сенявської збудовано костел св. Петра та Павла Апостолів ордена єзуїтів (нині – церква Львівської архієпархії УГКЦ, т. зв. Гарнізонний храм)
- 385** років (1635) з часу написання львівським художником Миколою Петраховичем ікони Богородиці – пам'ятки львівської художньої школи
- 380** років (1640) з часу побудови замку в Підгірцях Бродівського району – пам'ятки архітектури пізнього Відродження і бароко
- 380** років від дня народження Юрія-Франца Кульчицького (1640-1692), шляхтича гербу Сас, купця, перекладача, героя оборони Відня, власника однієї з перших віденських кав'ярень
- 330** років (1690) з часу заснування у Жовкві першої в Україні єврейської друкарні
- 290** років (1730) з часу заснування дендропарку в с. Оброшине Пустомитівського району
- 275** років від дня народження **Луки Долинського** (1745-1824), іконописця, монументаліста, представника пізнього українського бароко, рококо та класицизму
- 245** років тому (1775) військовий фармацевт Франц-Вільгельм Наторп на площі Ринок у Львові відкрив аптеку «Під чорним орлом», у 1966 р. в ній було створено аптеку-музей історії фармації
- 235** років (1785) з часу створення у Львові загальнодоступної лікарні з трьох відділів: хірургічного, пологового і для душевнохворих (нині – головний корпус обласної клінічної лікарні на вул. Чернігівській)
- 210** років від дня народження **Лева Трещаківського** (1810-1874), священника УГКЦ, діяча Головної Руської Ради, члена-засновника «Галицько-Руської матиці»
- 185** років (1835) з початку дослідження львівським аптекарем і хіміком Теодором Торосевичем складу мінеральних вод трускавецьких джерел «Фердинанд», «Маруся», «Нафта»
- 185** років тому (1835) на Княжій і Замковій горах у Львові закладено парк «Високий Замок»
- 180** років тому (1840) у Львові відкрили «Першу християнську охоронку для малих дітей» – дитсадок (нині – вул. Кониського, 2)
- 175** років (1845) з часу відкриття у Львові першої в Європі спеціалізованої дитячої лікарні св. Софії
- 170** років від дня народження **Івана Чапельського** (1850-1919), священника УГКЦ, педагога, голови Українського педагогічного товариства, редактора, видавця
- 150** років (1870) з часу заснування Природничого музею у Львові – одного з найстаріших і найбагатших за науковими природничими

фондами серед музеїв Європи, заснованого графом Володимиром Дідушицьким, меценатом-природознавцем, нині – Державний природознавчий музей НАН України

- 150** років (1870) з часу заснування Анатолем Вахнянином у Львові музично-хорового товариства «Торбан»
- 140** років (1880) з часу виходу у Львові літературно-громадського журналу «Зоря», який був органом Літературного товариства ім. Т. Шевченка (згодом – НТШ)
- 140** років (1880) з початку використання у Моршині мінеральних вод для лікування
- 135** років (1885) з часу запровадження у Львові телефонного зв'язку
- 135** років (1885) з часу заснування селища Жwirk Сокальського району
- 135** років (1885) з часу прокладення залізниці до Сокаля
- 125** років тому (1895) за сприяння Андрея Шептицького у жовківському василіанському монастирі відкрилися видавництво та друкарня (нині – видавництво «Місіонер»)
- 120** років тому (1900) споруджено пасаж Міколяша – наскрізний 120-метровий прохід між вулицями Коперника та Крутою (нині – М. Вороного) з торговою галереєю, накритою ажурною заскленою металевою конструкцією (архітектори Іван Левинський і Альфред Захаревич)
- 120** років тому (1900) у Львові з ініціативи архітектора Василя Нагірного створено першу українську жіночу промислову спілку – школу кравецтва «Труд» (пл. Ринок, 39)
- 115** років (1905) з часу виходу першого номера «Артистичного вісника», журналу, присвяченого образотворчому мистецтву, музиці і театру, який виходив за редакцією Івана Труша і Станіслава Людкевича
- 80** років (1940) з часу заснування у Львові державної заслуженої хорової капели України «Трембіта» – лауреата Шевченківської премії (1995)
- 30** років (1990) з часу створення Львівського обласного суспільно-культурного товариства «Холмщина»
- 25** років (1995) з часу заснування львівської літературної видавничої агенції «Піраміда» (нині – багатопрофільне видавництво, засновник Василь Гутковський)

ДЕРЖАВНІ СВЯТА І ПАМ'ЯТНІ ДНІ

Січень

- 12 День українського політв'язня
- 22 День Соборності України
- 29 День пам'яті героїв Крут (1918)

Лютий

- 15 День вшанування учасників бойових дій на території інших держав
- 20 День Героїв Небесної Сотні
- 21 Міжнародний день рідної мови

Березень

- 9-10 Шевченківські дні
- 14 День українського добровольця
- 26 День Національної гвардії України
- 27 Міжнародний день театру

Квітень

- 11 Міжнародний день визволення в'язнів нацистських концтаборів
- 18 День пам'яток історії та культури
- 23 Всесвітній день книги й авторського права
- 26 День Чорнобильської трагедії (1986)
- Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій та катастроф

Травень

- 2 День міста Львова (*перша субота місяця*)
- 8 День пам'яті та примирення
- 10 День матері (*друга неділя місяця*)
- 15 Міжнародний день сім'ї
- 16 День науки в Україні (*третя субота місяця*)
- День Європи в Україні (*третя субота місяця*)
- 18 Міжнародний день музеїв
- День пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу (1944)
- 24 Свято героїв у Львові (*четверта неділя місяця*)
- 24 День слов'янської писемності і культури

Червень

- 1 Міжнародний день захисту дітей
- 4 Міжнародний день безвинних дітей – жертв агресії
- 5 Всесвітній день охорони довкілля
- 22 День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні
- 28 День Конституції України
- День молоді (*остання неділя місяця*)

Липень

- 5 День Військово-Морських Сил Збройних Сил України
(перша неділя місяця)
8 Український день родини
16 День проголошення декларації про державний суверенітет України
28 День Хрещення Київської Русі-України

Серпень

- 23 День Державного прапора України
24 **День Незалежності України**
29 День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України

Вересень

- 1 День знань
12 День українського кіно (друга субота місяця)
• День фізичної культури і спорту (друга субота місяця)
21 День миру в Україні
30 Всеукраїнський день бібліотек

Жовтень

- 1 Міжнародний день музики
4 День працівників освіти (перша неділя місяця)
14 **День захисника України**
• Свято створення УПА
• День українського козацтва

Листопад

- 1 Утворено Західноукраїнську Народну Республіку
9 День української писемності та мови
• Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва
16 Міжнародний день толерантності
21 День Гідності та Свободи
25 Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок
28 День пам'яті жертв голодоморів
(четверта субота місяця)

Грудень

- 1 Всеукраїнський референдум на підтвердження Акта проголошення Незалежності України (1991)
• Всесвітній день боротьби зі СНІДом
3 Міжнародний день людей з інвалідністю
5 Міжнародний день волонтерів
6 День Збройних Сил України
10 Міжнародний день захисту прав людини
13 День благодійництва (друга неділя місяця)